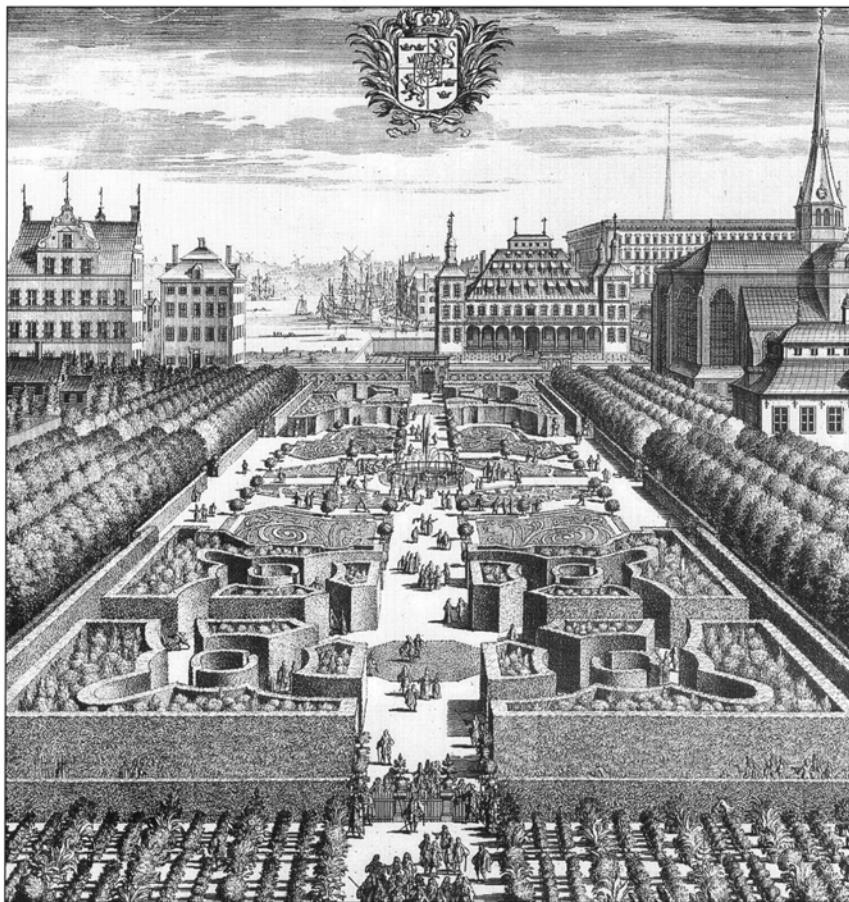

Kungsträdgården

Kungsträdgården från norr. Till höger syns Drottning Kristinas lusthus. I den södra delen ligger palatset Makalös. Kopparstick av J v.d. Aweelen, 1700. Stockholms stadsmuseum.

I Kungsträdgården låg på 1400-talet den kungliga köksträdgården, den så kallade kålgården. Under Gustav Vasas tid levererades stora mängder grönsaker och kryddor till hovet härifrån. Under Erik XIV:s tid förändrades Kungsträdgården. Han anställde en fransk trädgårdsmästare som skapade en trädgård enligt renässansens mönster; träd och örter importerades och ett orangeri byggdes.

Under Gustav II Adolfs tid fick trädgården klippta buxbomshäckar i geometriska mönster. Drottning Kristina lät bygga ett lusthus i parken, som finns kvar idag om än i något förändrat skick vid Lantmäteribacken. I slutet av 1600-talet ändrades Kungsträd-

gården till en trädgård i fransk barockstil efter förebild från slottet Versailles.

Trädgården var i äldsta tider omgärdad av ett rött plank. Planket förföll och man beslöt att uppföra en stenmur. Tessin d ä utformade den södra muren med en stor portal i mitten. Den muren stod färdig 1664. Det skulle dröja ända till 1764 innan muren omslöt hela trädgården. Till parken hade endast hovet och aristokratin tillträde. Det var först i början av 1700-talet, i och med frihetstiden, som även borgarklassen fick nyttja parken. Under 1790-talet öppnades parken för allmänheten. Under 1800-talet ödelades hela parken, rabatter och buskar togs bort. Endast alléerna efter långsidorna fick stå kvar. Parken användes bland annat till exercisplats.

Vid nuvarande Karl XII:s torg uppfördes under åren 1635–1642 ett av stormaktstidens förnämsta byggnadsverk, Makalös, med Jakob de la Gardie som byggherre. Palatset kom att genomgå många förändringar under årens lopp. Åren 1793–1825 användes byggnaden till Kunglig dramatisk teater. Byggnaden brann under en föreställning 24 november 1825. Några år senare revs de sista resterna av palatsets murar. Stockholms stadsmuseums arkeologer har under de senaste årens utgrävningar påträffat grundmurar till palatset och en del av

den rika dekoren som smyckade fasaden. Man har även funnit grundmuren till östra Kungsträdgårdsmuren, som löpte i mitten av Kungsträdgårdsgatan.

Runt Tehuset står fortfarande de almar kvar som 1971 orsakade stora stridigheter mellan beslutsfattare och demonstranter. Istället för att hugga ned almarna beslöt man slutligen att flytta den planerade tunnelbaneuppgången till Arsenalsgatan.

Tunnelbanestation Kungsträdgården invigdes 1977.